

den Paastand, som han fremsatte paa en særdeles varm Maade og i særdeles høie Ord, at det kunde kun lidet hjælpe, at Politiet traadte op imod en aandelig Viskfomhed; Politiet var ikke den Magt, der kunde nedslaa disse aandelige Lærdomme, Nanden kunde kun mødes med og bekæmpes med Nanden, og det kunde ikke nytte, at Politiet tog og satte Folk ind paa Bridesløselise. Seg skal her i Forbigaaende bemærke, at Politiet ikke efter vor Lovgivning har Ret til at sætte Folk paa Bridesløselise, men det var maasse ogsaa kun en Fortalelse af det ærede Medlem (S. A. Hansen: Nei, det var min Mening!). Ja, det er mig ikke bekendt, at vor Retsforfatning er saaledes, at Politiet kan sætte Folk paa Bridesløse. Den Sætning, som det ærede Medlem opstillede, at Mand skal kun bekæmpes med Mand, er i sin Almindelighed ganske rigtig. Ganske vist kan man ikke beseire Nanden uden i Nandens Verden og med aandelige Vaaben, men det forhindrer ikke, at, naar Nanden fremtræder i en saa haandgribelig Stikelse, at den krænker bestaaende Love, krænker Andres Rettigheder, krænker den Sædelighedsfølelse, som maa herske i en Stat, da kan Staten ikke blive staaende ved at sige, at Mand skal bekæmpes af Mand. Naar der er Nogen, som faar den aandelige Trang at slaa andre Folk ihjel, saa kan man ikke sige, at Mand skal bekæmpes med Mand. Paa samme Maade forholder det sig, naar Nanden antager den Karakter, at den kæmper f. Ex. for Pluralitet eller andre saadanne Sætninger, som det humane Samfund finder det at være sin Opgave at bekæmpe, og ingen Stat, selv om den stiller sig nok saa konfessionsløs, kan løsrive sig fra visse sædelige Grundsatninger uden at undergrave sin Eksistens. Naar saa er, da bliver Spørgsmaalet det, hvorvidt der i det givne Tilfælde foreligger Noget, som berettiger til at tro, at der er gjort et Angreb paa Sædeligheden eller den offentlige Orden. Hvorvidt dette Spørgsmaal maa besvares bekræftende i det foreliggende Tilfælde, veed jeg ikke, da jeg ikke har det fjerneste Kjenndskab til disse Tilfælde, og der ikke foreligger Noget oplyst derom; men saameget er dog sikkert, at saakæmt det har ligget for — og det forekommer mig, at det ærede Medlem forudsatte, at det havde ligget for —, at den Paagjældende i sit Foredrag vilde tale for Pluralitet, for bigamiske Egteskaber, da har der foreligget tilstrækkelig Grund til at hindre noget Saadant, og i saa Fald kan man ikke paaberaabe sig Grundlovens § 88. Ganske affet fra, at der her neppe har været Tale om en egentlig Samling af Borgere, men derimod, saavidt man kan forstaa, om et Foredrag, som en Mand vilde holde, saa er det klart, at Grundlovens § 88 ikke kan siges at være fuldt anvendelig paa religiøse Sammenkomster, med Hensyn til hvilke andre og særlige Regler ere givne i Grundloven; men i hvert Til-

fælde er det klart, at selve § 88 maa forstaaes paa den Maade, at det ikke paa Forhaand maa være givet, at det Niemed, i hvilket man samles, er ulovligt. Imidlertid, her foreligge jo Tilfældene ikke paa en saadan Maade, at man kan udtaale nogen bestemt Mening derom. Det havde jo været den Bedkommendes Sag at bringe Forholdet frem til Afgjørelse ad den Vej, som stod ham aaben ved Loven, i hvilken Henseende det jo, saaledes som den høitærede Justitsminister har paapeget, er klart, at den Paagjældende kunde være gaaet baade til Administrationen og til Domstolene, i hvilken sidste Henseende det jo er utvilsomt, at her foreligger et Spørgsmaal om Ovrighedsmyndighedens Grænser. Imidlertid er der maasse en Grund, som har afholdt den Paagjældende derfra, nemlig at han, saaledes som det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds oplyste, ikke var Statsborger her i Landet. I saa Tilfælde har han havt en meget rimelig Grund til ikke at paafalde Domstolenes Hjælp, da det er en Kjendsgjerning, at Grundlovens Bestemmelser om de Friheder, der ere hjemlede Statsborgere, ikke i og for sig, i alt Fald ikke i deres Helhed, ere anvendelige paa Fremmede, der kun midlertidig opholde sig her i Landet, men kun paa Statens egne Borgere og Underaatter. Altsaa for saa vidt er det meget fornødtigt, at han ikke er gaaet til Domstolene. Men det ærede Medlem fra Svendborg Amts 3die Valgkreds henlede — og det er Noget, som unægtelig er noget Væsentligere end disse enkelte Tilfælde — Opmærksomheden paa, at man f. Ex. her i Kjøbenhavn saavel som mange andre Steder her i Landet uden nogen Hindring fra Politiets Side taaler Mormonforsamlinger, at, som det ærede Medlem oplyste, de sidste Dages Sællige — naturligvis aldeles aabenlyst — bekendtgjøre, at de paa visse Dage af Ugen holde Forsamlinger, og det ærede Medlem sagde, tilsyneladende med en vis Ret: kan det da gaa an i Kjøbenhavn, hvad der er forbudt paa Lolland; kunne Kolliferne ikke taale det, som Kjøbenhavnerne kunne taale? Ja, der er der netop et svagt Punkt i vor hele Tilstand, at man ikke har nogen fast Ordning af disse Forhold. Naar der ikke har været Tale om at træde op her i Kjøbenhavn, saa er det formodentlig af den Grund, at Spørgsmaalet ikke har foreligget saaledes, som det, efter hvad det ærede Medlem har oplyst, skal have foreligget i Nakflov og Storeheddinge, at nemlig de Bedkommende vilde træde op for at tale paa en mod Sædelighed og offentlig Orden stridende Maade. Det er Sagen, og det er det, som er det Vanskelige ved vor nuværende Retsforfatning, at saae fat paa saadanne Trosbæjnderes Lærdomme; thi naar man vil røre derved, saa trække de sig tilbage som en Mimose og antage den alleruffeligste Karakter af Verden. Vil man spørge de Bedkommende, saa er der aldrig Noget i deres